

COVID-19 en sterfte onder mensen met een verstandelijke beperking

Who counts depends on who is counted

Maarten Cuypers, PhD

Epidemioloog en senior-onderzoeker

Afdeling Eerstelijns geneeskunde - Geneeskunde voor Mensen met een Verstandelijke beperking

Academische werkplaats Sterker op Eigen Benen

ZonMw congres Oversterfte

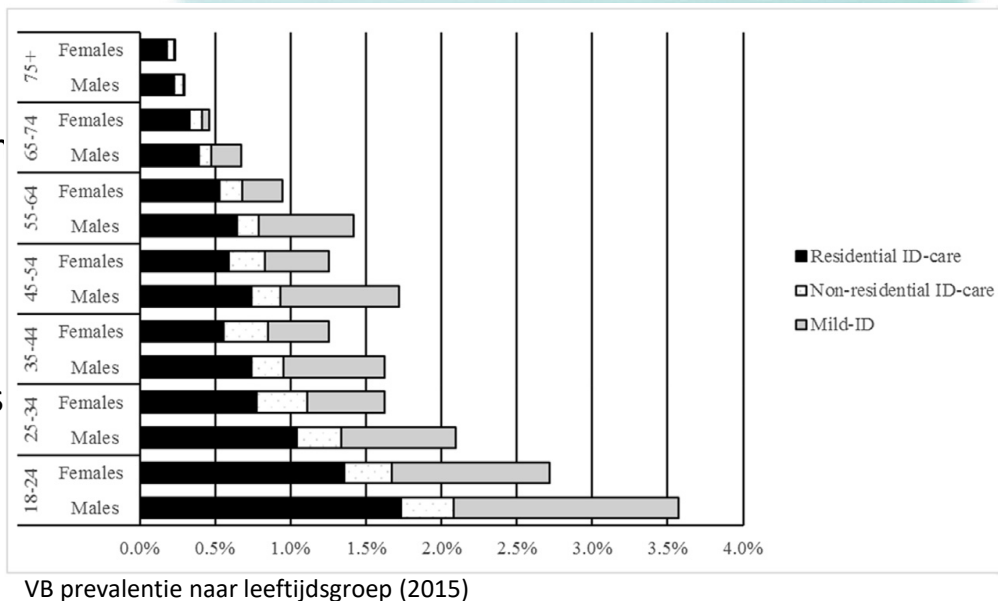
5 maart 2024

Radboudumc

Verstandelijke beperkingen (VB)?

- 1-3% van de bevolking (500.000 mensen)
- Vaak genetische of erfelijke oorzaak
- Laag IQ en bijkomende (sociale) problemen
- 10% van zorgbudget
- Ernstige VB: zorg (met verblijf) vanuit WLZ
- Licht tot matige VB: zelfstandig met anders
- Vaker mannen en jonge populatie
- Vaker bijkomende gezondheidsproblemen

VB in relatie tot COVID-19

- Preventie: begrijpen en opvolgen van maatregelen
- Besmetting: veel nauwe contacten in zorg, begeleiding en woonvormen
- Impact: immuun-deficienties, kwetsbaardere gezondheid (co-morbiditeiten, overgewicht)
- Hoger risico op infectie en ernstige ziekte

<https://doi.org/10.1111/jir.12739>

<https://doi.org/10.1186/s12889-023-16912-0>

Houben et al. BMC Public Health (2023) 23:2052
<https://doi.org/10.1186/s12889-023-16912-0>

BMC Public Health

RESEARCH

Open Access

Psychosocial determinants associated with healthcare workers' self-reported compliance with infection prevention and control during the COVID-19 pandemic: a cross-sectional study in Dutch residential care facilities for people with intellectual and developmental disabilities

Famke Houben^{1,2*}, Casper DJ den Heijer^{1,2,3}, Nicole HTM Dukers-Muijters^{2,4}, Claudia Smeets-Peels⁵ and Christian JPA Hoebe^{1,2,3}

JIDR

Journal of Intellectual Disability Research

Published on behalf of mencap and in association with IASSIDD

Brief Report | Open Access |

Mortality of people with intellectual disabilities during the 2017/2018 influenza epidemic in the Netherlands: potential implications for the COVID-19 pandemic

M. Cuypers B. W. M. Schalk. M. C. J. Koks-Leensen, M. E. Nägele, E. J. Bakker-van Gijssel, J. Naaldenberg, G. L. Leusink

Data over personen met VB *tijdens* de pandemie

THE LANCET
Public Health

CORRESPONDENCE | VOLUME 5, ISSUE 8, E423, AUGUST 01, 2020

Disability and COVID-19: who counts depends on who is counted

Nicholas S Reed • Lisa M Meeks • Bonnielin K Swenor

[Open Access](#) • Published: July 21, 2020 • DOI: [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(21\)00109-2](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00109-2)

THE LANCET
Public Health

[This journal](#) [Journals](#) [Publish](#) [Clinical](#) [Global health](#) [Multimedia](#) [Events](#) [About](#)

EDITORIAL | VOLUME 6, ISSUE 6, E346, JUNE 2021

 [Download Full Issue](#)

Disability—a neglected issue in public health

[The Lancet Public Health](#)

[Open Access](#) • Published: June, 2021 • DOI: [https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(21\)00109-2](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(21)00109-2) • [Check for updates](#)

Let's count

- Populatiebestanden van CBS om cohort te genereren
- VB indicatoren, voornamelijk WLZ-indicaties en sociale voorzieningen
- Uitkomsten:
 - Mortaliteitsregister
 - NIVEL huisartsdossiers
 - DHD Ziekenhuisopnamen
 - GGD testdata
 - RIVM vaccinatiedata

Lijn 2, afgerond/gepubliceerd

Lijn 3, in afronding

Ontwikkeling in besmettingen en sterfte

- All-cause and cause-specific mortality among people with and without intellectual disabilities during the COVID-19 pandemic in the Netherlands: a population-based cohort study - The Lancet Public Health
- Risk for Severe COVID-19 Outcomes among Persons with Intellectual Disabilities, the Netherlands - Volume 29, Number 1—January 2023 - Emerging Infectious Diseases journal - CDC

Belangrijkste resultaten

Besmetting	Verloop	Sterfte
<ul style="list-style-type: none">- Onderrapportage vanuit gehandicaptenzorg- Hogere pieken- Geen derde golf door prioritering bij vaccinatie	<ul style="list-style-type: none">- Vaker behorend tot chronisch ziekenpopulatie- VB desondanks onafhankelijke risicofactor- Kwetsbaar vanaf jonge(re) leeftijd	<ul style="list-style-type: none">- Op (bijna) ieder moment naar verhouding hoger dan in rest van de bevolking- Verwachte COVID-19-sterfte: n=171 (166-178)- Geobserveerd: n=765 (HR 4,92 [4,58-5,29])- Ook toename van andere doodsoorzaken- Grotere toename dan in rest van de bevolking

Aandachtspunten

Kennis: over groepen in de samenleving met afwijkende kenmerken, risico's en (gezondheids-)uitkomsten

- Identificatie van VB-populatie in data
- Beleid op maat

Data: kwaliteit registratie

- Informatie/registratiestandaard in gehandicaptenzorg(dossiers)
- Verplichte doormeldingen geven vertraging en onderrapportage

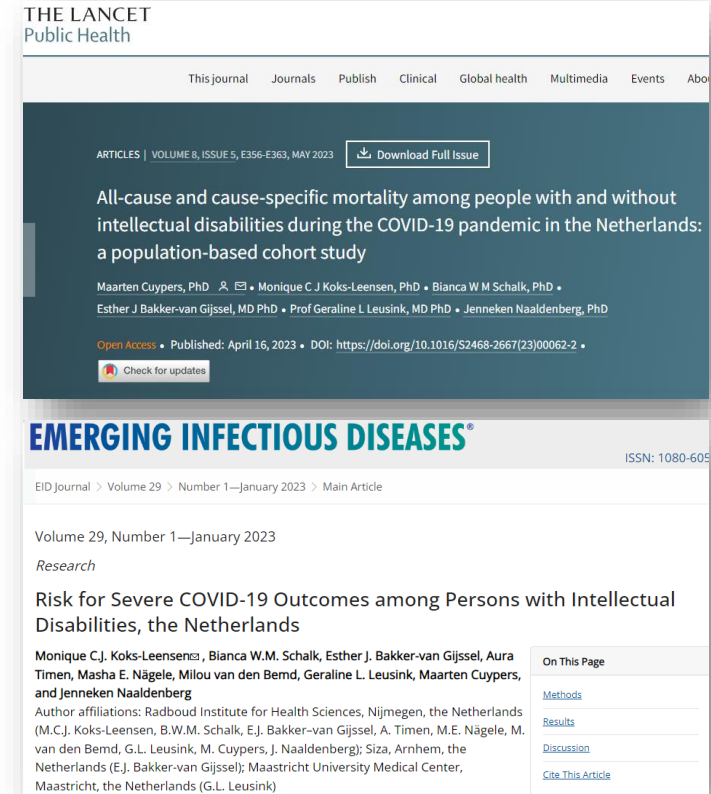
Techniek: versterking data-infrastructuur

- Snelheid en beschikbaarheid voor verbeteren actuele inzichten
- Uitwisseling van data uit elektronische dossiers

Uitkomsten en vervolg

- Analyses ziekenhuisopnames nog bezig
- Ontwikkeling gezamenlijke **richtlijn** virale luchtweginfecties voor ouderen- en gehandicapten zorg (Verenso/NVAVG)
- Ontwikkeling **informatiestandaard** infectieziekten gehandicaptenzorg (VWS/VGN/NVAVG/Radboudumc)
- Doorontwikkeling **infrastructuur** voor uitwisseling dossierdata gehandicaptensector (VWS/VGN/NVAVG/Radboudumc)

[https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(23\)00062-2](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(23)00062-2)
<https://doi.org/10.3201/eid2901.221346>

Tot slot

Aan deze onderzoeken werkten mee:

Monique Koks-Leensen, Bianca Schalk,
Esther Bakker-van Gijssel, Geraline Leusink, Jenneken
Naaldenberg, Lars Spekschoor, Lynette Oost, Peter Kruithof,
Gerjanne Vlasveld, en Aura Timen

Contact:

Maarten Cuypers, PhD
Radboudumc
Afdeling Eerstelijngeneeskunde
Academische werkplaats Sterker op Eigen Benen
Maarten.Cuypers@radboudumc.nl / www.sterkeropeigenbenen.nl

